



Астралниот Дали

► Ова интjервју е jравено во ноќта cиpоjи Св. Богородица jречистиа, кога jоради различни cилеj на околности и jоради неверојатно свезеното небо над езерото Охридско и jланината Галичица, ненадејно се оваjлоjија ликоj и муcтjакиjте на Салвадор Дали. Како да jаваше на jозаjмената од Дон Кихотj Розинаната, jа засијана за краjко да си jочине jод еден орев со jолема крошна. Морав да jо искористијам неjовиот jрестjоj на нашето македонско небо и да се обидам да оcтjварам некаков аcиpален конjакиj. Беше jубезен, релаксиран и разjоворлив

Ова Ви е прва изложба во Македонија. Како е Вашето чувство?

Јас сум во постојана состојба на егзалтираност, особено по 23 јануари 1989-тата. А, еве и една препорака до вашите сограѓани: Прогресивната уметност може да им помогне на луѓето да научат не само за објективната сила на работата во општеството, туку и за социјалниот карактер на нивните интимни животи. Најпосле, тоа е тоа што ги поттикнува луѓето кон социјална еманципација. За да можеш да бараш почит од општеството, би било убаво да поседуваш талент, да дадеш сè од себе во младоста и да се искачиш до таму каде што ти сакаш во општеството. После тоа може да бидеш сноб.

Дали, дали се сеќавате на своето раѓање?

Да се сеќавам, беше тоа на 11 мај, 1904 г. во Фигуерас, чинам во Шпанија. И да знаете, додека учев да одам, веќе знаев да цртам.

Всушност, кажете нешто за своето детство.

На шест години сакав да бидам готвач. На седум сакав да бидам Наполеон. Оттогаш па натаму моите амбиции растаа полека, но сигурно.

Велат дека искреноста е силната страна на Вашиот карактер. Вие што велите?

Цртањето е искрена уметност. Нема шанси да мамиш. Или те бива или не.

Како е да се биде најславен сликар на светот?

Не знам дали сум најславен сликар на светот бидејќи повеќето луѓе кои ме среќаваат на улица не знаат дали сум пејач, филмска ѕвезда, лудак или писател, тие најчесто не знаат кој сум. Луѓето обожаваат мистерија, па затоа и ги сакаат моите слики.



Што мислите, дали давате придонес кон уметноста?

Кон уметноста? Не! Сосема ништо! Веќе сум кажал дека сум мошне лош сликар затоа што сум премногу интеллигентен за да бидам добар сликар. За да бидеш добар сликар, мораш да бидеш глупав. Со исклучок на **Веласкез** кој е генијалец. Неговиот талент ја надминува уметноста на сликањето. Оној ден кога Дали ќе создаде дело онолку добро како на Веласкез, **Вермер** или **Рафаел** или музика како на **Моцарт**, следната недела тој ќе умре. Затоа претпочитам да создавам лоши слики и да живеам подолго.

Нели Ви се чини нескромно да градите сопствен музеј?

Сета моја амбиција е насочена кон реконструкција на мојот ран адолесцентен период, сите мои рани сеќавања и сексуални искуства кои се случуваа токму на ова место, единственото легитимно место за постоењето на овој музеј.

Вашето уметничко творештво, барем така го дефинираат критичарите, секогаш е на релација живот-смрт. Но, нели сите тежнееме кон бесмртноста?

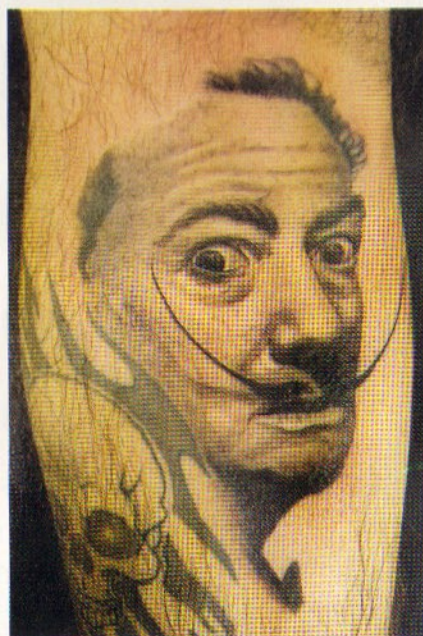
Желбата да се преживее и стравот од смртта се артистички чувства. Уживам во секој момент од својот живот, а смртта е многу блиску, ме набљудува и бидејќи таа е толку блиску се обидувам да ја направам еротично секое делче од животот. Смртта е прекрасна затоа што е еротична и сè во неа е благородно. Умирав и сите те почитуваат, одеднаш стануваш прекрасен човек. Таа е прекрасна, но јас сепак се плашам од неа. Тоа е затоа што не сум баш убеден во својата вера во религијата. Според сите математички и научни истражувања, Бог постои, но јас не верувам во тоа. Тоа е ужасно. Но, генијалноста е бесмртна, напредокот на човештвото зависи од нас. Да живее Кралот, да живее Шпанија, да живее Каталонија!

Зборувате како да ја знаете тајната на бесмртноста?!

Тајната за бесмртниот живот дефинитивно лежи во хибернацијата на морските школки. Сакам да го решам секое прашање, особено она за смртта. Иако помислата за неа ме ужаснува. Самиот не верувам во својата смрт, во смртта на Дали. Таа е невозможна. Јас сум суеверен, како и секој Шпанец. Сакам да го исполнувам своето време со тоа што секој ден сè повеќе ќе го внесувам Дали во секое делче од животот. Јас сум луд паранојак.

Дефинирајте го тоа паранојак! Малку повеќе детали!

Суштината е во "паранојак критикл метод". Тоа е спонтан метод. Овој вид ексцентричности кореспондира со најважниот и најтрагичниот момент од мојот живот. Најфилософскиот момент. Откривање на најмоќниот симбол на модерното време - чесноста.



Чесноста ја репрезентира силата на духот.

На кого од своите современици најмногу му се восхитувате?

Од современите сликари најмногу му се восхитувам на Дали, потоа на Пикасо. Тоа се единствените гении на модерното време.

Се восхитувам уште на три нешта: слабоста, староста и луксузот.

Луксузот е продукт на монархијата и секој ден сè повеќе е монархичен, но не во политичка смисла, туку во филозофска и космогониска смисла. Староста ја обожавам затоа што сметам дека младите луѓе се глупави. А за слабоста – во модерната физика сè е слабо. Протоните, неутроните...

Често го употребувате зборот генијалец?!

Публиката очекува Дали да пенетрира во длабочините на потсвеста. Дали е извонреден сликар и сака да биде генијален клоун. Чарли Чаплин е генијален клоун, но не знае да слика како Дали. Сакам да бидам генијалец на многу полиња. Да го изразам Дали и личноста на Дали. Секоја од моите најдобри идеи ми дошла додека сонувам. Публиката секоја моја слика ја гледа како пророштво. Секоја сликар ја создава сопствената космологија, космологија на своето време. Рафаел ја слика космологијата во ренесансата, Дали го слика периодот на нуклеарната физика и психоанализата. И да знаете, интелигенцијата без амбиција е како птица без крилја.

Една дрска колешка еднаш Ве праша, дали Дали се дрогира? Вие ѝ одговоривте...

Јас не се дрогирам. Јас сум дрога.

Дали сте задоволен од себе?

Секое утро искусувам ново задоволство - тоа што сум Салвадор Дали. Има денови кога мислам дека ќе умрам од предозираност на уживанција.

Од што не се плашите?

Не се плашам од совршенство зашто никогаш нема да го достигнам.

Чудни се Вашите ставови за слободата?!

Знаете ли дека најлошата работа е слободата. Каква било слобода е лоша за креативноста. Мора систематски да создадеш конфузија за да ја ослободиш креативноста. Сè што е спротивно на тоа, го создава животот.

Ви благодарам за разговорот и продолжете да орбитируете околу планетава.

Да ви дадам совет: Тие што не имитираат, не ни создаваат. Затоа, има само една разлика помеѓу мене и лудакот. Лудакот мисли дека е луд. Јас знам дека сум луд. ☒